

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

MUNKAFELÜGYELETI FŐOSZTÁLY

J E L E N T É S

A MUNKAVÉDELMI HATÓSÁG 2015. ÉVI ORSZÁGOS HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSI TERVÉNEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL

1. Jogszabályi háttér

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 91. § (1)-(2) bekezdése, továbbá a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 66/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 7. §-a (3) bekezdése alapján az ellenőrző hatóságok a 2015. évben lefolytatott hatósági ellenőrzések végrehajtásáról, a levont következtetésekről ellenőrzési jelentést készítettek, figyelemmel a szakmai irányító szerv által meghatározott adatszolgáltatási eljárási rendre is. A beszámolók feldolgozását követően a Nemzetgazdasági Minisztérium Munkafelügyeleti Főosztálya elkészítette a hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos országos beszámolót. A 2015-re kiadott, a munkavédelmi hatóság ellenőrzéseire vonatkozó ellenőrzési terv alapvető iránya a vállalkozói adminisztratív költségek csökkentésére irányuló, Egyszerű Állam című középtávú kormányzati program egyes feladatainak módosításáról szóló 1416/2012. (X. 1.) Korm. határozatban foglaltak érvényre juttatásán alapult.

2. Az ellenőrzési terv célja

Az ellenőrzési terv fő célja volt, hogy egységes követelményrendszert alkotva, kiszámítható, tárgyyszerű alapot adjon a munkavédelmi hatóság 2015. évi tervezett ellenőrzéseihez. Követelményként meghatározásra került, hogy az ellenőrző szervek a lefolytatott vizsgálatok során juttassák érvényre az Egyszerű Állam középtávú kormányzati programban foglalt alapelveket oly módon is, hogy a vizsgálatokat gyorsan, a Ket. szerinti eljárási határidők betartásával folytassák le. A stratégiai cél annak elősegítése volt, hogy a munkavállalók alapvető jogai érvényesüljenek, csökkenjen a jogkövető vállalkozások versenyhátránya, és ez segítse a munkahelyek megtartását, illetve az új, legális (adózó) munkahelyek létesítését, továbbá egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülmények valósuljanak meg.

A stratégiai célkitűzés teljesítése érdekében a szakmai irányító szerv a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 81/A. § (1) és (2) bekezdése alapján kidolgozta és közzétette a hatósági ellenőrzés mennyiségi és minőségi követelményeit rögzítő ellenőrzési irányelvet, valamint a Ket. 91. § alapján a hatósági ellenőrzési tervet.

3. Az ellenőrzés eszközei, típusai

A megyei munkavédelmi hatóságok az Mvt. 81. § (1) bekezdése felhatalmazása alapján jogosultak eljárni, a Ket. VI. és VI/A. fejezetei betartásával. A megyei munkavédelmi hatóságok az alábbi hatósági ellenőrzési eszközökkel hajtották végre a szakmai irányító szerv által

meghatározott feladatokat: helyszíni ellenőrzés, illetve adatbázis lekérdezés, adatszolgáltatás, iratbekérés, a munkáltató kötelezése a megjelölt munkavédelmi követelmények teljesítéséről szóló tájékoztatásra.

Az ellenőrzések hatékonysága érdekében az ellenőrzések előzetes bejelentéshez nem voltak kötöttek, valamennyi tárgykörben hivatalból indultak.

A hatósági ellenőrzés típusai:

Célvizsgálat:

Olyan ellenőrzés, ami konkrét ellenőrzési célra irányul (pl.: egy tevékenységnek a munkavédelmi szempontú vizsgálata egy nemzetgazdasági ágazatban) és nem öleli fel az Mvt. 81. § (4) bekezdésében felsorolt összes ellenőrzési tárgykört. Módszerét illetően jellemzően legalább három hétig tart és a felügyelők többsége részt vesz az ellenőrzéseken.

Akcióellenőrzés:

Olyan ellenőrzés, ami konkrét ellenőrzési célra irányul és nem öleli fel az Mvt. 81. § (4) bekezdésében felsorolt összes ellenőrzési tárgykört. Módszerét illetően maximum három hétig tart és a felügyelők többsége részt vesz az ellenőrzéseken.

Komplex ellenőrzés:

Az olyan ellenőrzés, amely magában foglalja a munkáltatók általános munkavédelmi feladatainak vizsgálatát.

Előre bejelentett ellenőrzés: az ellenőrzést megelőzően egy hónappal történő kiértékelés alapján, több felügyelő által végzett helyszíni ellenőrzés az NGM Munkaerőpiacért és Képzésért felelős államtitkárának NGM/12998/2015 számú módszertani útmutatója szerinti tartalommal.

Közérdekű bejelentés, panasz vizsgálata: a bejelentés (panasz) valamennyi, a munkavédelmi hatóság hatáskörébe tartozó kérdésére ki kell terjednie. A bejelentés, panasz kapcsán, ha az átfogóbb jogsértésre utal, ki kell terjednie a komplex ellenőrzés alatt nevesített minimális szakmai tartalomra.

Utóellenőrzés: a jogerős döntésben foglaltak végrehajtásának vizsgálata, különös tekintettel a munkavállalók életét, testi épségét közvetlenül vagy súlyosan veszélyeztető körülmények feltárása esetén.

4. Az ellenőrzési tervben foglalt vizsgálatok

Az NGM Munkaerőpiacért és Képzésért felelős államtitkára a megyei munkavédelmi hatóságok részére 2015-ben az alábbi célvizsgálatok és akcióellenőrzés lefolytatását rendelte el:

A. Faipari tevékenységek munkavédelmi célvizsgálata (2015. II. negyedév)

A célvizsgálat indokolása: Az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 1/a. számú mellékletében nevesített veszélyesnek minősülő munkaeszközök között több faipari gép szerepel. A faipari technológiák munkavédelmi hiányosságai miatt jellemzőek a csonkolásos balesetek.

Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályok:

- az általános munkavédelmi előírások és a faiparhoz kapcsolódó szabványok.

B. Biológiai kóroki tényezők okozta fertőzések és megbetegedések megelőzésére irányuló munkavédelmi célvizsgálat (2015. augusztus 31. - szeptember 30.)

A célvizsgálat indokolása: A célvizsgálat elvégzését az indokolja, hogy a 2013. és a 2014. években a korábbi évekhez képest jelentősen megnőtt az egészségügyi és a mezőgazdasági ágazatból bejelentett foglalkozási eredetű fertőző megbetegedések száma.

Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályok az általános munkavédelmi előírásokon túl:

- a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről szóló 61/1999. (XII. 1.) EüM rendelet.

C. Bányászat munkaegészségügyi célvizsgálata társhatósággal egyeztetve (2015. november 02.- november 16.)

A célvizsgálat indokolása: A bányászati tevékenység során számos egészségkárosító kockázattal, veszélyforrással, illetve esetenként előre nem látható veszélyek megjelenésével is számolni kell.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 86. § (1) bekezdés d) pontja a munkavédelmi hatóság jogkörébe utalja a bányafelügyelet tekintetében a munkaegészségügyi feladatok ellátását.

Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályok: az Mvt. és végrehajtási rendeletei, az egyes munkahelyi kóroki tényezőkre vonatkozó külön jogszabályok, pl.:

- a munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló 66/2005. (XII. 22.) EüM rendelet,
- a rezgésexpozíciónak kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és munkabiztonsági követelményekről szóló 22/2005. (VI. 24.) EüM rendelet.

A célvizsgálatokat az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya készítette elő, központilag kidolgozott egységes szempontrendszer alapján.

Ellenőrzési terven felül végzett országos akcióellenőrzés

D. Rendkívüli időjárási körülmények (III. fokú hőségriasztás) miatti akcióellenőrzés (2015. július 06. - 2015. július 08., valamint 2015. augusztus 07. - 2015. augusztus 11. közötti időszak.)

Az akcióellenőrzés indokolása: Az Országos Tisztifőorvos elrendelte a hőségriasztás legmagasabb fokozatát (III. fok - riadójelzés). Hőségriasztás idején a munkavállalók megterhelése, illetve igénybevétele jelentősen megnő, amely egészségüket és biztonságukat fokozottan fenyegeti (pl.: a balesetek, a hőártalmak: napszúrás, hőkimerülés, hőséguta kockázata megemelkedik). Az elmúlt években a hőség miatt több halálos hőséguta eset is előfordult.

Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró legfontosabb jogszabályhelyek: az Mvt. 33-34. §-a,

- a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet 7. §-a és 2. sz. melléklete,
- az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet 4. számú mellékletének 7. és 18.3. a) pontjai.

Az akcióellenőrzéseket az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya készítette elő.

Saját kezdeményezésű akcióellenőrzések, célvizsgálatok

Saját kezdeményezésű ellenőrzéssorozatot a megyei munkavédelmi hatóságok beépítették a 2015. évi munkatervükbe.

5. Társhatósági ellenőrzések

A különböző egyéb hatóságok kezdeményezésére, illetve bevonásával tartott közös ellenőrzések.

6. Az ellenőrzési tervben foglalt ellenőrzések megvalósulása

A Faipari tevékenységek munkavédelmi célvizsgálata

(2015. május 11.- június 30.)

I. A célvizsgálat elrendelésének előzménye

A 2015. évi ellenőrzési irányelvek „II. A munkavédelmi ellenőrzés elvei” című fejezete „Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök, szakmák, ágazatok” rész 2. pontjában szerepelnek a faipari tevékenységek.

A 2015. évi országos hatósági ellenőrzési tervének 4./a) pontjában került meghatározásra a faipari tevékenységek ellenőrzésére irányuló célvizsgálat.

A célvizsgálat indokolása: Az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 1/a. számú mellékletében nevesített veszélyesnek minősülő munkaeszközök között több faipari gép szerepel. A faipari technológiák munkavédelmi hiányosságai miatt jellemzőek a csonkolásos balesetek.

A célvizsgálat további szakmai indoka az volt, hogy a faipari munkák során a tevékenységből és a munkakörnyezetből származó jelentős egészségkárosító veszélyekkel és kockázatokkal is számolni kell (pl. határérték feletti por-, zaj- és rezgés-expozíció lehetősége, veszélyes anyagok/keverékek felhasználása, nehéz fizikai munkavégzésből adódó megterhelés, a szabadtéri klímakörnyezet kedvezőtlen hatásai stb.).

A fentiek alapján, illetve a munkavédelmi hatóság 2015. évi ellenőrzési irányelveiben foglaltak végrehajtásaként az NGM Munkaerőpiacért és Képzésért felelős államtitkára a megyei munkavédelmi hatóságok részére a 2015. május 11.- június 30. között időszakban elrendelte a „Faipari tevékenységek munkavédelmi célvizsgálata” lefolytatását.

II. A célvizsgálat iránya

A megyei munkavédelmi hatóságok által lefolytatott célvizsgálatot az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya készítette elő.

Az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya a célvizsgálatba bevonandó munkáltatók kiválasztására vonatkozóan javasolta, hogy a munkavédelmi ellenőrzést mely „egységekben” indokolt lefolytatni:

- a faipari félkész- késztermék gyártó,
- TŰZÉP munkahelyeket,
- valamint minden olyan területet, ahol a faanyag felhasználás jelentős (pl.: építőipar).

Az ellenőrzések során a munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelmények megvalósulását is vizsgálni kellett.

A célvizsgálati szempontrendszer a faipari munkahelyek állapotára, a gépek vizsgálatára és használatára, valamint a munkaegészségügyi kérdések, a veszélyes anyagok és keverékek tárolására, használatára terjedt ki. Továbbá szempont volt az egyes munkahelyi kóros tényezőkre (pl. zaj-, porexpozíció) vonatkozó kockázatértékelés ellenőrzése és az ágazatban foglalkoztatottak munkakörülményeinek felmérése, vizsgálata is.

Az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya a célvizsgálatot megelőzően a honlapján közzétette a vizsgálati szempontrendszert.

III. Vizsgálati eredmények, adatok

- Ellenőrzött munkáltatók száma: 615
- Szabálytalansággal érintett munkáltatók száma: 582 (94,6%)

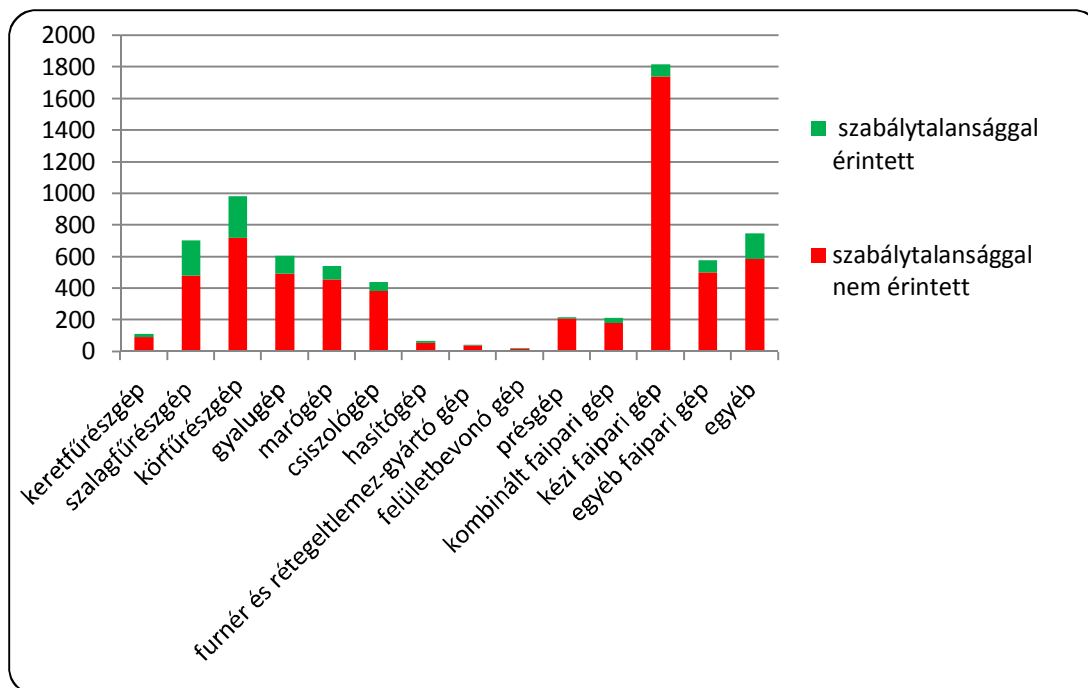
A célvizsgálat során a legjellemzőbb tevékenység szerint asztalos műhelyben történt a legtöbb ellenőrzés (36%), ezt követi a bútorkészítő műhely és az egyéb munkaterület (pl.: építőipar, TMK műhelyek) (26-26%). A legkevesebb ellenőrzés TÜZÉP munkahelyen került lefolytatásra (12%).

A munkáltatók döntő többsége nem foglalkoztat 20 főnél több munkavállalót, az 50 főnél nagyobb létszámú cégek részaránya pedig kifejezetten kevés.

- Ellenőrzött telephelyek munkavállalói létszáma: 10 482 fő
- Szabálytalansággal érintett munkavállalók száma: 2 271 fő (21,7%)
- Sérülékeny csoportba tartozó munkavállalók összesen: 1 116 fő
 - ebből*
 - o nő 737 fő (66,0%)
 - o fiatalkorú 82 fő (7,4%)
 - o idősödő 134 fő (12,0%)
 - o megváltozott munkaképességű 163 fő (14,6%)
- Ellenőrzött munkaeszközök száma: 7 100 db
- ebből szabálytalansággal érintett: 1 145 db (16,1%)

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkaeszközök megoszlását az 1. számú ábra szemlélteti.

1. számú ábra

A célvizsgálat adatai alapján megállapítható, hogy a keretfűrészgépek, hasítógépek, furnér és rétegeltlemez-gyártó gépek, valamint a felületbevonó gépek száma szinte eltörpül a szalagfűrészek, körfűrészek és kézi faipari gépek mellett.

Az ellenőrzések eredményeként hozott intézkedések

1. Hiányosság megszüntetését előíró határozatok

- Határozatok száma: 591 db
- Ezen belül hozott intézkedések száma: 3 782 db

2. Felfüggesztő határozatok

- Határozatok száma: 453 db
- Érintett munkavállalók száma: 1 134 fő
- Felfüggesztett munkaeszközök száma: 796 db
- Felfüggesztett tevékenységek száma: 286 db

3. Foglalkoztatástól eltiltó határozatok

- Határozatok száma: 103 db
- Eltiltott munkavállalók száma: 215 fő

4. Figyelemfelhívások

- Figyelemfelhívások száma: 2 db

5. Figyelmeztetés

- Határozatok száma: 27 db
- Érintett munkavállalók száma: 87 fő

6. Munkavédelmi bírsághatározatok

- Határozatok száma: 18 db
- Munkavédelmi bírságok összege: 2 359 550 Ft

IV. Az ellenőrzések tapasztalatai

➤ Általános munkavédelmi követelmények

Munkahelyek kialakításának általános követelményeivel kapcsolatban elmondható, hogy ezeknek döntő többségében a munkáltatók eleget tettek.

A **munkahelyi kockázatértékelés** ellenőrzése során az esetek felében volt tapasztalható valamilyen hiányosság. Visszatérő szabálytalanság, hogy a kockázatértékelést nem végzik el megfelelő időközönként, előfordul régi, a fennálló viszonyokat, munkakörülményeket nem tükröző kockázatértékelés.

Az **egyéni védőeszközök** juttatásának írásos rendjét a munkáltatók többsége megfelelően szabályozta. Az egyéni védőeszközök juttatásának írásbeli szabályozása gyakran hiányos volt, de a munkáltatók a munkavállalók 97 %-át ellátták megfelelő védelmi képességű egyéni védőeszkővel. Több esetben előfordult, hogy a munkavállalók - a melegre vagy kényelmetlenségre hivatkozással - nem rendeltetésszerűen vagy egyáltalán nem használták a számukra biztosított egyéni védőeszközt.

Elmondható, hogy a munkavállalók általában részesülnek valamilyen **munkavédelmi oktatásban** a foglalkoztatásukkal összefüggésben, azonban előfordul, hogy ezek az oktatások általánosak, nem a konkrét munkatevékenységre irányulnak. A munkavédelmi oktatási tematika az általános munkavédelmi ismereteken kívül a technológiai sajátosságokra, egyedi jellemzőkre, az egyes munkahelyi kóroki tényezők (pl. zaj, rezgés, por, veszélyes anyagok/keverékek, kézi anyagmozgatás) egészségkárosító hatásaira ritkán tért ki, így számos esetben a faipari gépek kezeléséből származó veszélyek, a munkavégzés követelményeinek változásakor, munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor az oktatás gyakran elmaradt.

➤ Faipari gépek általános munkabiztonsági követelményei

A régebbi gyártású faipari gépek esetében gyakran előfordul, hogy nem rendelkeznek semmiféle **üzemeltetési dokumentációval**, valamint a külföldön gyártott munkaeszközök üzemeltetési dokumentációja magyar nyelven nem áll rendelkezésre. Előfordult, hogy a hiányzó dokumentációt a munkáltatók igyekeztek hasonló gép dokumentációjával pótolni.

A veszélyes faipari gépek ellenőrzése során a kormánytisztviselők 327 db (7%) munkaeszköznél állapították meg, hogy a szükséges **munkavédelmi üzembe helyezés** elmaradt. Azon faipari gépek közül, ahol az időszakos biztonsági felülvizsgálat esedékes lett volna, 337 db (9%) gépnél a felülvizsgálatot elmulasztották.

Előfordult, hogy annak ellenére történt meg a munkavédelmi üzembe helyezés, hogy a gépről hiányzott a szükséges védőburkolat, védőberendezés.

Az ellenőrzött faipari gépeken 353 esetben (7%) volt tapasztalható, hogy a gép mozgó része, szerszáma vagy munkadarab érintése a munkavállalónak sérülést okozhatott, mivel a gépnek nem volt megfelelő **védőberendezése** (védőburkolat, elkerítés, védőlemez stb.). Több esetben a munkáltatók arra hivatkoztak, hogy a gép a gyártási idejének megfelelő technikai színvonalú, vagy a veszélyes munkaeszközökön lévő burkolat az egyedi kialakítású faipari termékek

gyártását gátolja, az elkoszolódott, homályos műanyag védőburkolattól nem látni, ill. útban van. Az ellenőrzések során a kormánytisztviselők több intézkedést hoztak az anyagvastagsághoz önműködően beálló védőburkolatok nem megfelelősége miatt, azok gyakran beragadtak, megszorultak, esetleg szándékosan kiiktatták.

Azokat a munkaeszközöket, amelyeknél a kivágódó tárgyak veszélyt jelentettek, rendszerint ellátták megfelelő védelemmel, biztonsági berendezéssel. Az esetek 2 %-ánál (103 db munkaeszköz) kellett valamilyen hiányosság miatt intézkedniük a kormánytisztviselőknek (körfűrészek esetében a hasítóék hiánya, valamint gyalugépeken elégtelen működésű visszavágást gátló lammellator).

A régi berendezéseknél általában nincs elektronikus motorfék, a gép motorjának leállítása során önmagától 10 másodpercen belül nem áll meg a forgó mozgás, azonban ezen gépekbe külön működtethető (például lábpedállal) fékberendezéseket szereltek, valamint a veszélyes zónába történő benyúlást, érintést nehezen eltávolítható védőburkolatokkal küszöbölték ki.

Az **energiakimaradás utáni újraindítás** következtében fennálló veszélyek ellen a korszerű munkaeszközök ma már beépített védelmi rendszerrel rendelkeznek, a régebbi típusok esetében pedig a villamos hálózatba beépített mágneskapcsoló alkalmazásával volt biztosított a védelem.

A **vészkipcsoló** berendezés kezelőelemeivel kapcsolatban 119 (3%) esetben kellett intézkedni azok hiányára, vagy kifogásolható működésére.

A vizsgált esetekben a gépet működtető nyomógombok színei 64 db (1,30%) gépnél nem feleltek meg a követelményeknek, illetve 20 esetben (0,40%) sérült nyomógombok voltak a gépen.

A faipari gépek vizsgálata során a kormánytisztviselők 4 065 esetben (95 %) megállapították, hogy a gépen a keletkező gyártási hulladék (por, forgács) eltávolítására létezik olyan csatlakozó rész, amelyen keresztül beköthető az **elszívó** hálózatba. Gyakori hiányosság, hogy a mobil és telepített elszívó berendezésekre nem kötik rá a faipari gépeket, vagy ha rákötik, akkor azokat nem megfelelően rögzítik a csatlakozóra, így a munkahelyi légtérbe jutó por szükségtelenül többletexpozíciót okozott az ott dolgozó, tartózkodó munkavállalók számára.

A por- és forgácselszívó berendezések ellenőrzését és karbantartását a tervező, illetve gyártó utasításai szerint meghatározott időközönként a tapasztalatok szerint 3 144 esetben (94%) elvégezték.

➤ **Általános munkaegészségügyi kérdések**

A munkáltatók **a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatairól** általában megfelelően gondoskodtak, de ezen kötelezettséggel összefüggésben is előfordultak szabálytalanságok. 69 munkavállaló (1%) előzetes-, 118 fő (2%) érvényes időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vélemény hiányában végezte tevékenységét. Az egyszerűsített foglalkoztatáshoz kapcsolódó foglalkoztathatósági vizsgálatról 26 fő munkavállaló (3%) esetében nem gondoskodtak, annak ellenére, hogy egészségkárosító kockázatot jelentő expozíciós körülmények között dolgoztak.

Ha a tevékenység által okozott megterhelés a munkavállaló számára túlzott igénybevételt jelent, az akár munkabalesetet, vagy foglalkozási megbetegedést is okozhat, ezért a tevékenység folytatása az előírt orvosi vizsgálatok hiányában a munkavállaló egészségét súlyosan veszélyeztetheti.

Az ellenőrzött munkahelyek 13%-ánál nem állt rendelkezésre a munkavállalók közül kiképzett, elsősegélynyújtásra kijelölt személy, továbbá a telephelyek 12%-nál nem volt elérhető elsősegélynyújtó felszerelés sem.

Veszélyes anyagok és veszélyes keverékek expozíciójával az ellenőrzött munkaterületek közel 3/4-énél (73%) kellett számolni, amely döntően a felületkezelő anyagok, ragasztók, festékek, oldószerek felhasználásából adódott.

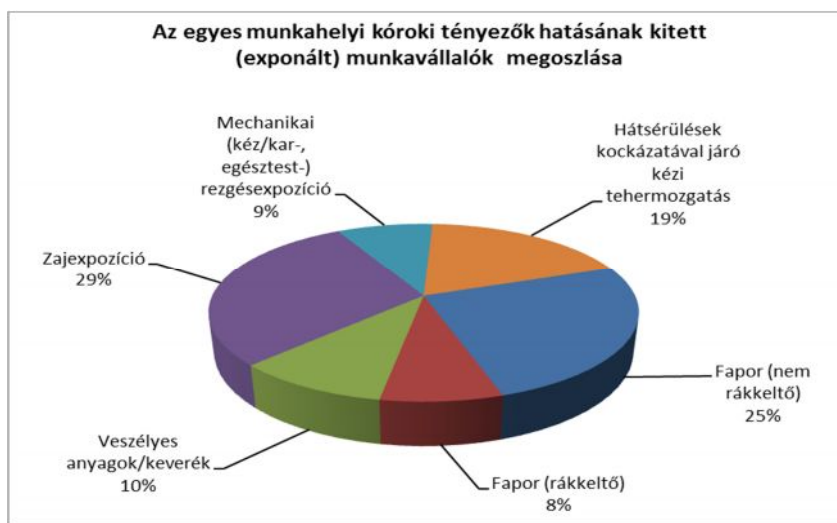
A veszélyes anyagok és veszélyes keverékek biztonságos tárolásáról a munkáltatók túlnyomó része (79%) megfelelően gondoskodott, de gyakran előfordult, hogy eredetileg élelmiszerekhez gyártott, illetve használt edényzetben (pl. üdítő palack) tárolták a kémiai anyagokat. Ezekben az esetekben a vegyi anyag és az étel/ital összetévesztésének lehetősége miatt fennállt a munkavállalók egészségkárosodásának, illetve mérgezésének kockázata.

➤ **Az egyes munkahelyi kóroki tényezőkkel összefüggő speciális megelőző intézkedések vizsgálata**

A munkahelyeken a technológia jellegéből adódóan általában az ún. „kombinált expozíció” volt jellemző, azaz egyidejűleg többféle kóroki tényező hatásának is ki voltak téve a munkavállalók.

Az alábbi ábrán látható, hogy a munkavállalók a legnagyobb arányban (29%) – a faipari gépek működtetéséből adódóan – zajexpozíciónak voltak kitéve.

2. számú ábra

Fapora expozícióval az ellenőrzött munkavállalók 1/3-nál (33%) kellett számolni, amelynek 8%-át tették ki a rákkeltő fapora (lásd fent).

Hátsérülések kockázata (pl. nehéz terhek felemelése, mozgatása) a dolgozók 19%-ánál fordult elő, veszélyes anyagok/keverékek expozíciója, illetve a faipari gépek működéséből származó rezgésterhelés kb. minden 10. munkavállalót érintett.

Kockázatértékelés az egyes munkahelyi kóroki tényezőkre vonatkozóan

Gyakori mulasztás volt, hogy az ellenőrzött munkáltatók a kockázatértékelés során nem vették figyelembe az egyes munkahelyi kóroki tényezők expozíciójával járó tevékenységek esetén a jogszabályok által megadott szempontokat. Ezek a szabálytalanságok a fapora-expozícióval járó

tevékenységekkel összefüggésben voltak a legjellemzőbbek (pl. nem gondoskodtak az expozícióbecslés/-mérésről, a munkahelyi pormérésről). A veszélyes anyagok/keverékek és a zajexpozíció vonatkozásában a jogkövető magatartás szinte teljesen megegyezik, a munkáltatók 69%-a a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően végezte el a kockázatértékelést. Az ellenőrzést végző kormánytisztviselők összesen 441 fő munkavállaló esetében állapították meg, hogy olyan vegyi anyagokkal végeznek tevékenységet, amelynél kötelező a biológiai monitorozás¹ (pl. n-hexán, toluol, xilol), de 12%-uk esetében nem gondoskodtak a munkáltatók ezekről a vizsgálatokról.

A mechanikai-, főként kéz-/kar rezgésexpozícióval járó tevékenységet végző (pl. fűró-, csiszoló-, szegecslő gépeket használó) munkáltatók több mint 1/3-ánál (34%) fordult elő a kockázatértékeléssel kapcsolatban valamilyen mulasztás, ugyanakkor a kézi tehermozgatás kockázatainak felmérése tekintetében kedvezőek voltak a tapasztalatok, a teljes körű kockázatértékelést végzők aránya 81% volt.

Porexpozíció elleni védekezés

A porképződéssel járó tevékenységeket végző munkáltatók 22%-a gondoskodott munkafolyamatok zárttá tételéről, a porforrások burkolásáról. Azokon a munkahelyeken, ahol erre nem volt lehetőség, a munkáltatók légtechnikai rendszer, illetve elszívó berendezések üzemeltetésével és karbantartásával vagy egyéb módon biztosították a munkavállalók expozíciójának csökkentését, azonban a munkahelyek mintegy 5%-ánál egyáltalán nem volt műszaki védelem.

Az ellenőrzött munkahelyek 61%-ánál – a műszaki megelőző intézkedések mellett – szervezési intézkedések is történtek az expozíciónak kitett munkavállalók számának minimumra csökkentése érdekében és az expozíció idejének csökkentésére, amelynek elsősorban a rákkeltő keményfapорок esetében van kiemelt jelentősége.

Összesen 496 munkáltató munkahelyén fordult elő olyan mértékű porexpozíció, amely a légzésvédő eszközök biztosítását és használatát tette szükségessé, de 3%-uk egyáltalán nem biztosított légzésvédelmet az exponált munkavállalók számára. Határérték feletti expozíció esetén ezek a szabálytalanságok közvetlenül és súlyosan veszélyeztették a munkavállalók egészségét.

Zaj- és rezgésexpozíció elleni védekezés

A faipari gépek működtetéséből származó zaj- és rezgésexpozícióval járó tevékenységeket végző munkáltatók 18%-a gondoskodott a magas zaj- és rezgésszintű műhelyek, gépek elkülönítéséről, a munkahelyek 19%-ánál a gépek alapzatát rezgéscsökkentő módon alakították ki, amely egyidejűleg a zajkibocsátást csökkentette. Ahol műszaki intézkedésekre nem volt lehetőség, a munkáltatók a gépek rendszeres karbantartásával vagy egyéb módon (pl. hangárnyékolással) igyekeztek megelőzni, illetve csökkenteni a káros mértékű zaj- és rezgésexpozíciót, de a munkahelyek közel 4%-ánál egyáltalán nem volt műszaki védelem.

Az ellenőrzött munkahelyek 58%-ánál – a műszaki megelőző intézkedések mellett – szervezési intézkedések is történtek az expozíció időtartamának és intenzitásának csökkentésére, amely kiemelt jelentőséggel bír a foglalkozási eredetű halláskárosodások és a vibráció által okozott betegségek megelőzésében.

¹ Biológiai monitorozás: A vegyi anyag vagy metabolit koncentrációjának, illetve hatásmutatóinak meghatározása biológiai mintában (vizeletben vagy vérben)

Összesen 535 munkahelyen fordult elő alsó beavatkozási határértéket [$L_{EX,8h}=80$ dB(A)] meghaladó zajexpozíció. A felső beavatkozási határértékeket meghaladó zajterheléssel járó tevékenységet végző munkáltatók általában biztosították a megfelelő hallásvédő eszközt és ezt a munkavállalók viselték, de előfordult, hogy a dolgozók – megfelelő munkáltatói ellenőrzés hiányában – nem használták az egyéni védőeszközt, az ő esetükben fennállt a fokozott expozíció, illetve a halláskárosodás kockázata, amely az ellenőrzött munkahelyek 3%-ánál fordult elő. A felső beavatkozási határértékeket meghaladó zajexpozíciónak kitett munkavállalók 96%-ánál a munkáltatók gondoskodtak a hallásvizsgálatok elvégzéséről.

Kézi tehermozgatásból származó kockázatok csökkentése

A kézi tehermozgatásból származó hátsérülések, valamint a váz- és izomrendszeri megbetegedések kockázatának megelőzése, illetve csökkentése érdekében a legtöbb munkahelyen (a munkáltatók 72%-a) műszaki intézkedéseket vezettek be, amely döntően a gépi hajtású targoncák használatát és egyszerűbb segédeszközök (pl. speciális fogószerkezetek, „korcsolyák”) alkalmazását jelentette. Ezek a munkáltatók általában munkaszervezési intézkedésekről is gondoskodtak, pl. helyes anyagmozgató technikák bevezetése, munkaköri rotáció, elegendő hosszúságú pihenőidők beiktatása.

➤ Összefoglalás

A munkáltatók gépparkja rendkívül változatos képet mutat. A legtöbb hiányosság a régebbi gépeknél, valamint a házilagos gyártású berendezéseknél volt tapasztalható. A munkáltatók sok esetben a termelékenységet tartják szem előtt, ezáltal csökken a munkavállalók védelmére fordított erőforrás.

A 10 fő alatti vállalkozások munkavállalói a baleseti veszélyforrások és az egészségkárosító kockázatok tekintetében különösen veszélyeztetettek, hiszen jobbára nem rendelkeznek a munkáltatók megfelelő munkavédelmi ismeretekkel, képzettséggel, illetve szolgáltatóval, akik közreműködnek az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkafeltételek kialakításában, a munkabalesetek és a foglalkozási megbetegedések megelőzésében.

Műszaki területen kiemelendő, hogy rendkívül sok esetben a különböző védőburkolatok hiánya, nem megfelelősége adott okot intézkedésre az eljáró kormánytisztviselőknek. Még mindig tapasztalható az a jelenség, miszerint a munkavállalók saját maguk iktatják ki a védőberendezéseket (leszerelik a védőburkolatot, kiiktatják a védőreteszleéseket), mondván az csak megnehezíti a munkavégzést.

A munkavédelmi dokumentumok munkáltatói elkészítésében is gyakorta tapasztalhatók hiányosságok. A foglalkozás-egészségügyi szolgálat érdemben nem vesz részt ezek elkészítésében, így a munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásainak munkaegészségügyi szempontú értékelése gyakran elmarad.

A hatékony, következetes munkavédelmi hatósági ellenőrzésekre, az azok során megtett intézkedésekre a fentiek miatt feltétlenül szükség van, tekintve, hogy sok munkáltató az ellenőrzések hatására volt hajlandó komolyan venni a munkavédelmi kötelezettségeit.

A kormánytisztviselők az ellenőrzések során tájékoztatással is segítették a munkáltatókat, a munkavállalókat és a munkavédelmi képviselőket, amelynek a feltárt szabálytalanságok

megszüntetésére tett hatósági intézkedésekkel együtt kiemelt szerepe lehet a munkabalesetek, a fokozott expozíciós esetek és a foglalkozási megbetegedések megelőzésében.

➤ **Egyéb, az ellenőrzési szempontokon túli tapasztalatok**

A faipari vállalkozások a faiparban alkalmazott berendezések mellett számos egyéb munkaeszközt is alkalmaznak. Ennek megfelelően az eljáró kormánytisztviselők gyakran tapasztaltak az anyagmozgatás terén jelentkező hiányosságokat, továbbá számos villamossággal kapcsolatos szabálytalanságot tártak fel. Ezen felül intézkedtek állványos köszörűgépek, egyéb munkaeszközök (pl. létra, világítóeszközök) karbantartásának hiányából eredő szabálytalanság miatt, de feltárásra került szabálytalanul végzett magasban történő munkavégzés, valamint nyitott szerelőakna miatt beesésveszély is.

➤ **Célvizsgálat fogadtatása**

Az iparág általános nehéz helyzete ellenére a legtöbb munkáltató kedvezően fogadta az ellenőrzést. Az ellenőrzött munkáltatók egy jelentős része az NGM Munkafelügyeleti Főosztály honlapjáról, vagy a munkavédelmi szolgáltatójuk révén értesült a 2015. évre tervezett faipari célvizsgálatról, ennek köszönhető volt az önkéntes jogkövetés, esetenként a kormánytisztviselők lényegesen kevesebb szabálytalanságot tapasztaltak. Az ellenőrzések során atrocitás nem történt.

B. Biológiai kóroki tényezők okozta fertőzések és megbetegedések megelőzésére irányuló munkavédelmi célvizsgálat (2015. augusztus 31. - szeptember 30.)

I. A célvizsgálat elrendelésének előzménye

A 2015. évi ellenőrzési irányelveinek „II. A munkavédelmi ellenőrzés elvei” című fejezete „Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök, szakmák, ágazatok” rész 3. pontjában szerepelnek a biológiai kóroki tényezők okozta fertőzések és megbetegedések veszélyével végzett tevékenységek.

A 2015. évi országos hatósági ellenőrzési terv 4./b) pontjában került meghatározásra a biológiai kóroki tényezők okozta fertőzések és megbetegedések megelőzésére irányuló célvizsgálat.

A célvizsgálat indokolása: A célvizsgálat elvégzését az indokolja, hogy a 2013. és a 2014. években a korábbi évekhez képest jelentősen megnőtt az egészségügyi és a mezőgazdasági ágazatból bejelentett foglalkozási eredetű fertőző megbetegedések száma.

A fentiek alapján, illetve a munkavédelmi hatóság 2015. évi ellenőrzési irányelveiben foglaltak végrehajtásaként az NGM Munkaerőpiacért és Képzésért felelős államtitkára a megyei munkavédelmi hatóságok részére a 2015. augusztus 31. - szeptember 30. között időszakban elrendelte „Biológiai kóroki tényezők okozta fertőzések és megbetegedések megelőzésére irányuló munkavédelmi célvizsgálat” lefolytatását.

II. A vizsgálat iránya

Az ellenőrzést végző kormánytisztviselőknek a biológiai kóroki tényezők expozíciójával összefüggő **munkakörülmények** mellett vizsgálni kellett a munkáltatóknál a **foglalkozás-egészségügyi szolgálat közreműködését** is az egészséget nem veszélyeztető munkakörnyezet kialakításában, az egészségkárosodások megelőzésében, a munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített, külön jogszabályok által előírt feladatok ellátásában.

A lefolytatott célvizsgálatot az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya készítette elő.
Az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya a célvizsgálatot megelőzően a honlapján közzétette a vizsgálati szempontrendszert.

III. Vizsgálati eredmények, adatok

- Ellenőrzött munkáltatók száma: 572
- Szabálytalansággal érintett munkáltatók száma: 520 (91%)

- Ellenőrzött telephelyek munkavállalói összlétszáma: 22 163 fő
- Szabálytalansággal érintett munkavállalók száma: 4 179 fő (19%)

- Sérülékeny csoportba tartozó munkavállalók száma összesen: 6 793 fő
ebből:
 - o nő: 4 949 fő (72,8%)
 - o fiatalkorú: 19 fő (0,3%)
 - o idősödő: 1 502 fő (22,1%)
 - o megváltozott munkaképességű: 215 fő (3,2%)
 - o fogyatékkal élő: 108 fő (1,6%)

- Biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók száma: 11 840 fő (53%)

Az ellenőrzések eredményeként hozott intézkedések:

1. Hiányosság megszüntetését előíró határozatok

- Határozatok száma: 510 db
- Ezen belül hozott intézkedések száma: 2 713 db

2. Felfüggesztő határozatok

- Határozatok száma: 162 db
- Érintett munkavállalók száma: 561 fő
- Felfüggesztett munkaeszközök száma: 203 db
- Felfüggesztett tevékenységek száma: 150 db

3. Foglalkoztatástól eltiltó határozatok

- Határozatok száma: 52 db
- Eltiltott munkavállalók száma: 119 fő

4. Figyelemfelhívások

- Figyelemfelhívások száma: 10 db

5. Munkavédelmi bírsághatározatok

- Határozatok száma: 1 db
- Munkavédelmi bírságok összege: 131 200 Ft

IV. Az ellenőrzések tapasztalatai

➤ **2-4. csoportba tartozó biológiai tényezőkkel történő tevékenység bejelentése a munkavédelmi hatóságnak**

A korábbi célvizsgálatok eredményeként egyre több munkáltató tesz eleget a 2-4. csoportba tartozó biológiai tényezőkkel történő tevékenység bejelentési kötelezettségének, de még mindig megállapítható a jogszabályi előírásra vonatkozó információ hiánya. Az ellenőrzött munkáltatók több mint fele (51%) a bejelentési kötelezettségének nem tett eleget.

➤ **Kockázatértékelés**

Az ellenőrzött munkáltatók általában kockázatértékelési dokumentummal rendelkeztek, de ezek több mint 1/4-e (26%-a) nem volt teljes körű, mivel nem minden munkahelyi kóroki tényezőre tért ki az értékelés, a biológiai kockázatbecslés gyakran elmaradt vagy hiányos volt.

A munkáltatók 31%-a a kockázatértékelés során a biológiai kóroki tényezőkre egyáltalán nem vagy nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően tért ki. A biológiai kockázat-becsléssel kapcsolatos szabálytalanságokkal érintett munkáltatók aránya a 2013. évi célvizsgálat során még 61% volt!

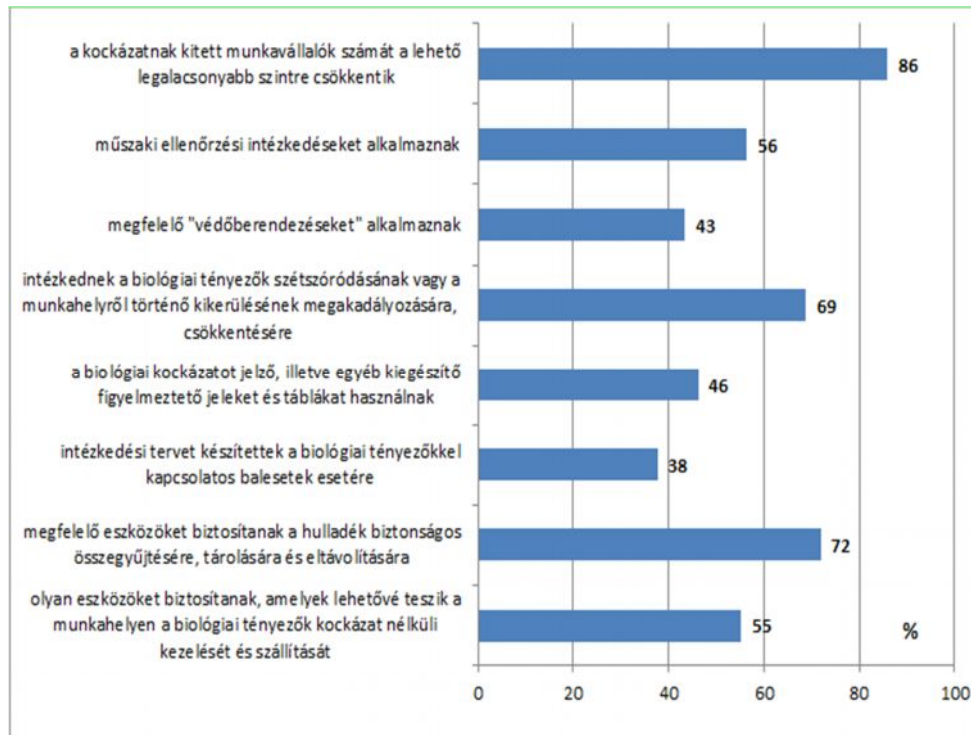
A legtöbb állattartó telepen hiányzott a fertőzést, allergiát vagy mérgezést okozó biológiai kóroki tényezők expozíciójából származó kockázatok becslése. Jó esetben egy-egy zoonózis kockázatát megemlítették (pl.: szarvasmarhatartó telep - Brucellózis, Lyssa; baromfitelep - ornithosis; sertéstelep - orbánc), de teljes körű elemzése általában elmaradt.

A biológiai kóroki tényezőkre vonatkozó kockázatbecslések évenkénti elvégzése általában csak azoknál a munkáltatóknál történt meg, ahol a foglalkozás-egészségügyi szolgálat is részt vett a kockázatértékelésben, illetve ott, ahol a korábbi munkavédelmi ellenőrzések során ez irányú intézkedések már történtek.

➤ **A biológiai tényezők expozíciójából származó kockázatok csökkentése (kockázatkezelés)**

A 3. számú ábra a biológiai tényezőkkel összefüggő egyes kockázatkezelési intézkedések arányát mutatja az ellenőrzött munkáltatók esetében.

A biológiai tényezők expozíciójából származó kockázatok csökkentése érdekében hozott egyes megelőző intézkedések

A fenti ábra adataiból látható, hogy a munkáltatók igyekeztek a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók számát a lehető legalacsonyabb szinten tartani, a kockázatkezelési intézkedések közül leginkább (86%) erre fektették a hangsúlyt, amelynek háttérben elsősorban gazdasági okok és nem munkavédelmi szempontok álltak.

Műszaki megelőző intézkedéseket, zárt technológiai folyamatokat, „védőberendezéseket” – a technológia jellegéből adódóan – elsősorban az ipari eljárásoknál, az egészségügyi diagnosztika, a hulladékártalmatlanítás és a szennyvízkezelés során alkalmazták.

A munkáltatók a biológiai tényezők szétszóródásának vagy a munkahelyről való kikerülésének lehetőségét különböző intézkedésekkel igyekeztek megakadályozni, minimalizálni (69%), mint pl. a munkaruha/védőruha munkahelyről történő kivételének tilalma, helyben mosása. A fekvőbeteg-ellátó intézményekben több esetben előfordult az a szabálytalan gyakorlat, hogy egy időben, ugyanazon szállítójárművel végezték a szennyes és tiszta textíliák szállítását is, magukban hordozva a kontamináció, illetve a szállítószemélyzet fertőződésének lehetőségét is.

A mezőgazdaságban (állattartásban) még mindig visszatérő szabálytalansággként jelenik meg, hogy a hígrágya tárolók (pl. nyitott medencék, aknák) környezetében nem gondoskodnak megfelelően a beesés elleni védelemről, a belépést korlátozó „védőakadályok” (pl. korlát, rács, kerítés) és a biológiai kockázatokra figyelmeztető, biztonsági és egészségvédelmi jelölések gyakran hiányoznak.

A munkáltatók többsége (72%) a veszélyes hulladéknak minősülő elhasználódott egyéni védőeszközök, textíliák és egyéb anyagok elkülönített kezeléséről, tárolásáról, munkahelyről történő elszállításáról gondoskodott.

➤ **Higiénés és egyéni védelem**

A munkahely, illetve a tevékenység jellegének megfelelő mosdók és illemhelyek a munkahelyek 86%-ánál rendelkezésre álltak, de higiénés szempontból gyakran kifogásolhatók voltak, főként az állattartó telepeken.

A kézfertőtlenítő-szerek „antimikrobiális spektruma” (pl. baktericid, fungicid, virucid, sporocid) több esetben nem felelt meg a végzett tevékenység jellegének („szennyezettségének”), pl. egy szennyvíztelepen csak baktericid hatással rendelkező fertőtlenítőszerrel biztosított a munkáltató, amely nem nyújtott megfelelő védelmet a vírusokkal szemben (pl. Hepatitis A).

A biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók 97%-ának teljes körűen biztosították a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó védőeszközöket, azonban a kormánytisztviselők számos kirívó szabálytalansággal is találkoztak, pl.:

Egy autóbuszok és egyéb tömegközlekedési járművek takarítását végző munkáltató munkavállalói tisztító- és fertőtlenítőszer hiányában, „tisztá” vízzel, kézvédelem nélkül mosták a trolibuszok utasterét, annak ellenére, hogy gyakran vér, széklet és hányadék előfordulásával is számolniuk kellett.

A munkáltatók által biztosított egyéni védőeszközök viselésével kapcsolatos munkavállalói szabálytalanságok leginkább az állattartó telepeken és a hulladékártalmatlanítással foglalkozó cégek munkahelyén fordultak elő.

➤ **Munkavállalók tájékoztatása, képzése**

A munkavállalók tájékoztatása, képzése az ellenőrzött munkáltatóknál szinte minden esetben (90%) megtörtént, de azokon a munkahelyeken, ahol nem végezték el a biológiai kockázatbecslést, gyakori mulasztás volt, hogy a biológiai kóroki tényezők okozta kockázatokra nem hívták fel a dolgozók figyelmét.

➤ **Foglalkozás-egészségügyi ellátás**

Az ellenőrzött munkáltatók néhány kivételtől eltekintve (3%) biztosították a munkavállalók számára a foglalkozás-egészségügyi ellátást.

A foglalkozás-egészségügyi szolgálatok tevékenysége főként a KKV-k esetében, többnyire csak az orvosi alkalmassági vizsgálatokra korlátozódott. Még mindig jellemző, hogy a munkáltatók nem kérik fel a foglalkozás-egészségügyi orvost az egészséges munkakörnyezet kialakításához, az egészségkárosodások megelőzéséhez kapcsolódó feladatok ellátásában való közreműködésre. A munkáltatók túlnyomó többsége (86%) a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatainak szabályozásába a foglalkozás-egészségügyi orvost bevonta, ennek ellenére a szabályozási dokumentumok gyakran hiányosak voltak, pl. a vizsgálatok gyakorisága nem felelt meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

➤ **Védőoltások**

Az exponált munkavállalók 82%-ának – a foglalkoztatás feltételeként – a védőoltásokat térítésmentesen felajánlották és biztosították, ahol ez a munkáltatók belső szabályzatában is meghatározásra került.

Összegzés

A célvizsgálat elvégzését az indokolta, hogy a 2013. és a 2014. években a korábbi évekhez képest jelentősen megnőtt az egészségügyi és a mezőgazdasági ágazatból bejelentett foglalkozási eredetű fertőző megbetegedések száma, amelynek elsődleges okaként – munkavédelmi szempontból – a biológiai kóroki tényezőkre kockázatbecslés elmulasztása és az ennek következményeként elmaradó munkáltatói megelőző intézkedések (kockázatkezelés) és a kockázat-kommunikáció hiányosságai jelölhetők meg, amely szabálytalanságokra az országos munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatai is felhívták a figyelmet.

A 2013. évi célvizsgálat tapasztalataihoz képest összességében ritkábban fordult elő, hogy a munkáltatók figyelmen kívül hagyták a biológiai tényezők expozíciója esetén előírt legfontosabb munkavédelmi kötelezettségeiket, de az ellenőrzést végző kormánytisztviselők még mindig nagy számban tártak fel hiányosságokat, illetve szabálytalanságokat, amelyek megszüntetésére a szükséges intézkedéseket megtették.

A kormánytisztviselők az ellenőrzések során tájékoztatással is segítették a munkáltatókat, a munkavállalókat és a munkavédelmi képviselőket, amelynek a feltárt szabálytalanságok megszüntetésére tett hatósági intézkedésekkel együtt kiemelt szerepe lehet a foglalkozási eredetű fertőző megbetegedések megelőzésében.

C. Bányászat munkaegészségügyi célvizsgálata társhatósággal egyeztetve (2015. november 02.- november 16.)

I. A célvizsgálat elrendelésének előzménye

A 2015. évi ellenőrzési irányelvek „II. A munkavédelmi ellenőrzés elvei” című fejezete, „Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök, szakmák, ágazatok” rész 1. pontjában kiemelt ágazatként szerepelt a bányászat.

A 2015. évi országos hatósági ellenőrzési terv 4. c) pontjában került meghatározásra a bányászati munkahelyek munkaegészségügyi célvizsgálata.

A célvizsgálat indokolása: A bányászati munkák során a tevékenységből és a munkakörnyezetből származó – esetenként előre nem látható – egészségkárosító veszélyekkel és kockázatokkal is számolni kell (pl. nehéz fizikai munkavégzésből adódó megterhelés, határérték feletti por-, zaj- és rezgés-expozíció lehetősége, a szabadtéri klímakörnyezet kedvezőtlen hatásai stb.).

A vizsgálat célja az volt, hogy az ellenőrzéseken és intézkedéseken keresztül elősegítse az ellenőrzött bányászati munkahelyeken a biztonságosabb munkavégzést, a munkavállalók egészségét veszélyeztető munkakörülmények megszüntetését és ezzel együtt a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek megelőzését.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 86. § (1) bekezdés d) pontja a munkavédelmi hatóság jogkörébe utalja a bányafelügyelet tekintetében a munkaegészségügyi feladatok ellátását.

II. A célvizsgálat iránya

Az ellenőrzési irányelvekben foglaltak alapján a munkavédelmi hatóság a korábbi évek közös ellenőrzési gyakorlatának megfelelően, a 2015. november 02 - 16. közötti időszakban végezte el a célvizsgálatot a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal (MBFH) és a kijelölt kormányhivatalok Bányászati Osztályával együtt.

A munkavédelmi hatóság által lefolytatott munkaegészségügyi célvizsgálatot az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya készítette elő. Az ellenőrzések a **bányafelügyelettel közösen**, a központilag kidolgozott, egységes szempontrendszer alapján történtek, a kormányhivatali rendszeren belül az egyes Bányászati Osztályokkal egyeztetett bányászati munkahelyek listája szerint.

A szempontrendszerben a munkaegészségügyi ellenőrzések súlypontjai az alábbiak szerint kerültek meghatározásra:

- a) a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatainak elvégzése;
- b) a kockázatértékelés és a kockázatértékelésen alapuló egyes munkáltatói megelőző intézkedések vizsgálata (ideértve a munkahigiénés műszeres vizsgálatokat is), kiemelt figyelemmel a por-, zaj- és rezgés-expozícióra;
- c) az egyéni védőeszközök biztosítása, használata;
- d) általános munkahigiénés feltételek;
- e) a munkahelyi elsősegélynyújtás feltételei.

Az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya a célvizsgálatot megelőzően a honlapján közzétette a vizsgálati szempontrendszert.

III. Vizsgálati eredmények, adatok

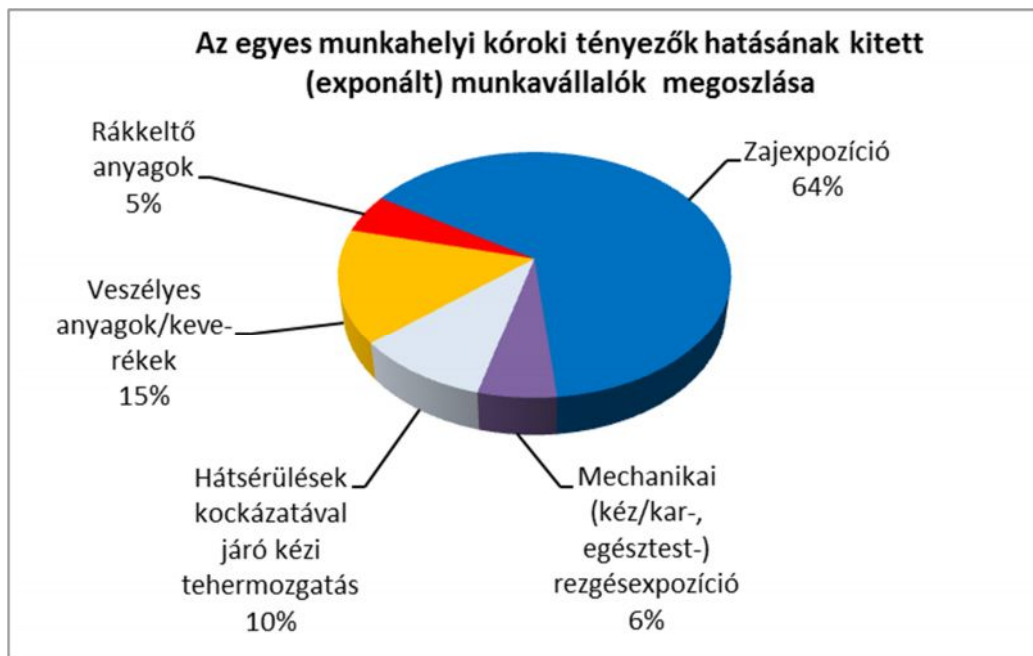
- Ellenőrzött munkáltatók száma:	25
- Szabálytalansággal érintett munkáltatók száma:	24
- Ellenőrzött telephelyek/munkahelyek munkavállalói összlétszáma:	1 195 fő
- Szabálytalansággal érintett munkavállalók száma:	70 fő (6%)
- Sérülékeny csoportba tartozó munkavállalók száma összesen:	65 fő
<u>ebből:</u>	
o nő:	54 fő (83,1%)
o fiatalkorú:	0 fő
o idősödő:	10 fő (15,4%)
o megváltozott munkaképességű:	1 fő (1,5%)

A célvizsgálat során ellenőrzött munkahelyek, illetve tevékenységek jellemzően az alábbiak voltak:

- andezitbánya,
- mészkőbánya,
- homokbánya,
- lignitbánya,

- kavicskitermelés,
- földgáztárolás,
- speciális bányászati tevékenységek: karsztvíz kitermelés.

4. számú ábra

Az ellenőrzések eredményeként hozott intézkedések:

1. Hiányosság megszüntetését előíró határozatok

- Határozatok száma: 24 db
- Ezen belül hozott intézkedések száma: 108 db

2. Felfüggesztő határozatok

- Határozatok száma: 1 db
- Érintett munkavállalók száma: 1 fő
- Felfüggesztett munkaeszközök száma: 0 db
- Felfüggesztett tevékenységek száma: 1 db

3. Foglalkoztatástól eltöltő határozatok

- Határozatok száma: 2 db
- Eltöltött munkavállalók száma: 3 fő

4. Figyelemfelhívások

- Figyelemfelhívások száma: 1 db

Az eljáró kormánytisztviselők a célvizsgálat során munkavédelmi bírság kiszabását megalapozó szabálytalanságot, a munkavállalók egészségét és testi épségét súlyosan veszélyeztető munkakörülmények közötti foglalkoztatást nem tártak fel.

IV. Az ellenőrzések tapasztalatai

➤ A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata

A megyei munkavédelmi hatóságok jelentései szerint az ellenőrzött munkáltatók a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatainak kötelezettségével tisztában vannak, mindössze 5 fő munkavállalót (0,42%) érintően fordult elő szabálytalanság, az ő esetükben az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vélemény érvényessége lejárt.

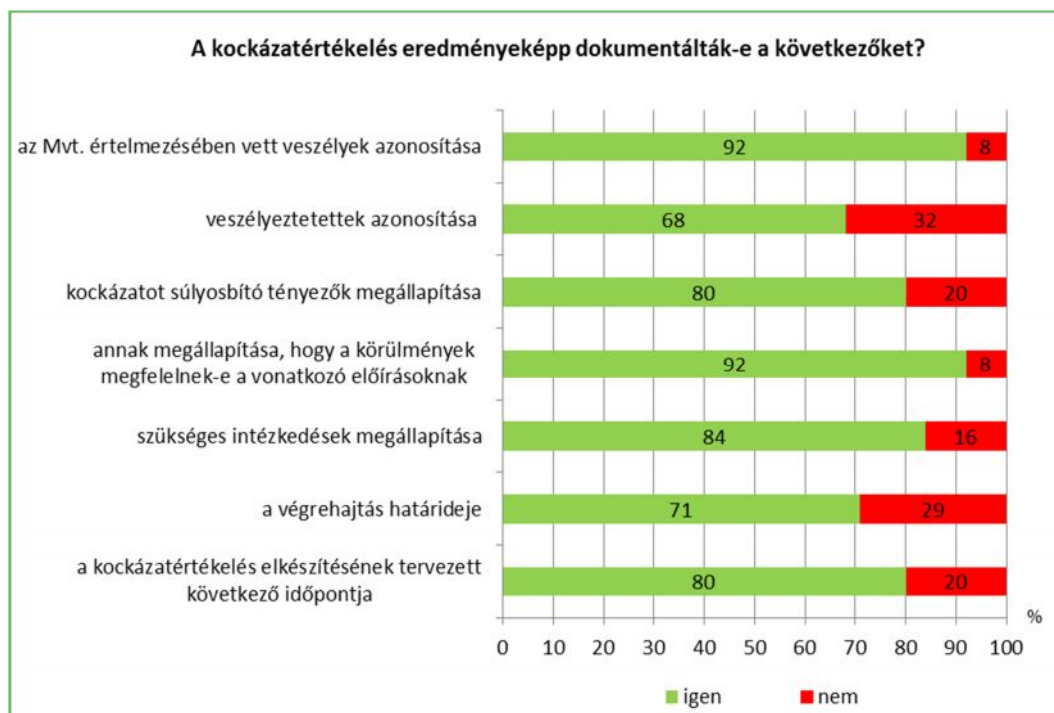
Az ellenőrzött munkáltatók többsége (52%) teljes körűen szabályozta a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatainak rendjét, de több esetben előfordult, hogy a dokumentum kidolgozásakor a vonatkozó jogszabály szerinti szempontokat nem vették maradéktalanul figyelembe (36%), 12%-uk pedig egyáltalán nem rendelkezett ilyen szabályozással. A nem teljes körű szabályozást készítő munkáltatók általában nem rögzítették az alkalmassági vizsgálatok irányát (pl. határértéket meghaladó zajexpozíció esetén szükséges hallásvizsgálatok) és gyakoriságát, valamint a dokumentum nem terjedt ki minden munkakörre.

➤ A kockázatértékelés és a kockázatértékelésen alapuló egyes kiemelt, megelőző intézkedések vizsgálata

Egy homokbányát üzemeltető munkáltató kivételével valamennyi ellenőrzött munkahelyen rendelkeztek a kockázatértékelés dokumentumával. (A homokbányában november közepétől jövő év áprilisáig „téli leállás” lesz).

A 5. számú ábra mutatja, hogy az ellenőrzött kockázatértékelési dokumentációk nem tartalmazták teljes körűen a munkavédelemről szóló az Mvt.-ben meghatározott tartalmi elemeket.

5. számú ábra

Gyakori volt a tartalmilag hiányos kockázatértékelés az egyes munkahelyi kóros tényezők expozíciójával járó tevékenységek esetén. A szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya

mechanikai rezgés okozta kockázatok esetén 42%, veszélyes anyagok/keverékek expozíciója tekintetében 36%, míg a zajexpozíció vonatkozásban 34% volt. Ezek a munkáltatók általában nem gondoskodtak az egészségkárosító kockázatok megítéléséhez szükséges expozíciós mérésekről sem. A munkahigiénés mérések elmulasztása leginkább a porexpozíció tekintetében volt jellemző (szabálytalansággal érintett munkáltatók aránya: 64%).

A kockázatértékelési dokumentumokból gyakran kimaradt a kockázatot súlyosbító, sajátos munkakörnyezeti tényezők figyelembe vétele is (pl. kéz/kar vibráció esetén a hideg/nedves, nyirkos munkakörnyezet).

➤ **Egyéni védőeszközök juttatásának vizsgálata**

A bányászati munkahelyeken a megelőzés terén egyre inkább előtérbe kerül a műszaki védelem az egyéni védelem mellett, különösen azokon a munkahelyeken, ahol lehetőség van a technológia fejlesztésére, korszerűsítésére (pl. kő- és homokbányák gépesítései). A porlekötő egységek alkalmazása jellemző az osztályozó technológiákban, porcsökkentés céljából nedvesítik a nyersanyagot az anyagfeladó-, átadó- és kihordó helyeken.

A megyei munkavédelmi hatóságok jelentései szerint összességében megállapítható, hogy a bányászati munkahelyeken kiemelt figyelmet fordítanak az egyéni védőeszközök biztosítására, illetve azok használatának megkövetelésére, de a védőeszközöket gyakran szabálytalanul, a szennyezett, poros munkaterületen tárolták, amely többletkockázatot jelentett a használók számára.

➤ **Munkavállalók tájékoztatása, oktatása**

A bányászati tevékenységet végző munkáltatók és a munkavállalók általában tisztában vannak a munkabalesetek, a foglalkozási megbetegedések (pl. zajártalom, kéz/kar rezgés okozta megbetegedések, kémiai kóroki tényezők által okozott bőrbetegségek stb.) és a fokozott expozíció kialakulásának veszélyével, a dolgozók tudatosak az egészségüket és biztonságukat veszélyeztető kockázatok és szükséges megelőző intézkedések tekintetében.

Összegzés

A bányászati tevékenység során számos – esetenként előre nem látható – egészségkárosító kockázattal és baleseti veszélyforrással is számolni kell.

A műszaki haladás a munkavállalók munkakörülményeit javította, biztonságukat növelte, de még ma is a bányászat az egyik legveszélyesebb iparág a baleseti és a foglalkozási megbetegedések létrejöttének kockázata alapján. Azon ellenőrzött bányászati munkahelyek esetében, ahol korszerűsítésekre, fejlesztésekre volt lehetőség, a munkakörnyezet kialakítására, a munkavállalók expozíciójának (pl. zaj, rezgés, por) csökkentésére és a megfelelő egyéni védelem biztosítására is nagyobb figyelmet fordítanak, ez a munkahelyek munkavédelmi helyzetének javulását eredményezte.

A korábbi évek célvizsgálatai ellenére a kormánytisztviselők még mindig nagy számban tártak fel hiányosságokat, illetve szabálytalanságokat pl. a por- és rezgés expozícióból származó kockázatok értékelése és kezelése tekintetében, amelyek megszüntetésére a szükséges intézkedéseket megtették.

Ellenőrzési terven felül végzett országos akcióellenőrzés

D. Rendkívüli időjárási körülmények (III. fokú hőségriasztás) miatti akcióellenőrzés (2015. július 6. - 2015. július 8., valamint 2015. augusztus 07. - 2015. augusztus 11. közötti időszakok.)

I. Az akcióellenőrzések elrendelésének előzménye

A 2015. évi országos hatósági ellenőrzési terv 4. pontja alapján a szakmai irányító szerv vezetője a munkavédelmet érintő változások rendkívüli események vagy körülmények miatt *(pl. súlyos munkabalesetek növekedése, a munkabaleseti és foglalkozási megbetegedések statisztikai trend változása, egyes ágazatokban bekövetkező kedvezőtlen változások, extrém időjárási körülmények, jogszabályváltozás, stb.)* az ellenőrzési terven felül akcióellenőrzést rendelhet el.

Az akcióellenőrzés indokolása: Az Országos Tisztifőorvos elrendelte a hőségriasztás legmagasabb fokozatát (III. fok - riadójelzés). A hőségriasztás idején a munkavállalók megterhelése, illetve igénybevétele jelentősen megnő, amely egészségüket és biztonságukat fokozottan fenyegeti (pl.: a balesetek, a hőártalmak: napszúrás, hőkimerülés, hóguta kockázata megemelkedik). Az elmúlt években a hőség miatt több halálos hóguta eset is előfordult.

A hőségriadó miatt a 2015. július 6-8. és másodszor 2015. augusztus 7-11. közötti időszakban került sor akcióellenőrzésre.

II. A célvizsgálat iránya

Az ellenőrzések elsősorban azokra a munkahelyekre terjedtek ki, ahol a munkavállalók a kedvezőtlen klímakörnyezet miatt fokozott megterhelésnek és igénybevételnek lehetnek kitéve, különösen a szabadtéri munkahelyeken (pl. útépités, mezőgazdasági munkák, őrző-védő tevékenységek stb.).

A megyei munkavédelmi hatóságok által lefolytatott célvizsgálatot az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya készítette elő.

Az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya az akcióellenőrzések elrendelésével egyidejűleg közleményben hívta fel a munkáltatók figyelmét arra, hogy ebben a rendkívüli időjárási helyzetben különösen oda kell figyelniük a munkavállalók egészségére és biztonságára.

III. Vizsgálati eredmények, adatok

Az akcióellenőrzések során ellenőrzött munkahelyek, illetve tevékenységek jellemzően az alábbiak, tekintettel arra, hogy általában ezeken a munkahelyeken lehetnek leginkább kitéve a munkavállalók fokozott hőterhelésnek, illetve az időjárás kedvezőtlen hatásainak (hőség, közvetlen napsugárzás).

- **Szabadtéri munkahelyek:**
 - épület-, út-, közműépítés,
 - mezőgazdasági tevékenység (pl. zöldség-, gyümölcszedés, állattenyésztés),
 - csatorna karbantartás,
 - zöldterület-kezelés (pl. parkok, kertek telepítése, gondozása és fenntartása),
 - őrző-védő tevékenységek (biztonsági szolgálatok).
- **Zárttéri munkahelyek:**
 - pékség, sütőipari munkahelyek,

- konyhaüzem,
- vendéglátás,
- textilipar, ruházati termékek gyártása,
- gépjárműjavítás,
- raktározás.

Területi megoszlásban a legtöbb ellenőrzés a Fővárosban, Borsod-Abaúj-Zemplén-, valamint Hajdú-Bihar megyében történt. A 3 megye területén folytatták le az összes ellenőrzés közel 1/3-át (32,3%).

1. számú táblázat

Az akcióellenőrzések adatai július és augusztus hónapban

	július	augusztus
Ellenőrzött munkáltatók száma	304	319
Szabálytalansággal érintett munkáltatók száma és aránya (%)	81 (26,64%)	77 (24,14%)
Ellenőrzött munkavállalók száma (fő)	4 205	4 080
Szabálytalansággal érintett munkavállalók száma és aránya (%)	1 075 (25,56%)	1 090 (26,72%)
A hőséggel kapcsolatos, kivizsgált panaszok és közérdekű bejelentések száma: ebből megalapozott nem megalapozott	43	29
	19	10
	24	19

2. számú táblázat

Az akcióellenőrzések időszakában a klímakörnyezet kedvezőtlen hatásainak megelőzésével kapcsolatos, közigazgatási eljárásban hozott intézkedések

	július	augusztus
1. Hiányosság megszüntetését előíró határozatok		
- Határozatok száma:	78 db	63 db
- Ezen belül hozott intézkedések száma:	124 db	119 db
2. Felfüggesztő határozatok		
- Határozatok száma:	11 db	6 db
- Felfüggesztett tevékenységek száma:	12 db	6 db
- Érintett munkavállalók száma:	37 fő	45 fő
3. Foglalkoztatástól eltöltő határozatok		
- Határozatok száma:	3 db	2 db
- Eltöltött munkavállalók száma:	31 fő	4 fő
4. Figyelemfelhívások		
- Figyelemfelhívások száma:	8 db	10 db

Az akcióellenőrzések során munkavédelmi bírság kiszabását megalapozó szabálytalanságot, a munkavállalók egészségét és testi épségét súlyosan veszélyeztető munkakörülmények közötti foglalkoztatást nem tártak fel az ellenőrzésben részt vevő kormánytisztviselők.

A két akcióellenőrzés során összesen **623 munkáltató** munkahelyén, **8 285 munkavállalóra kiterjedően** vizsgálták a vonatkozó munkavédelmi előírások betartását. A július hónap adataival összehasonlítva kismértékben ugyan, de csökkent a szabálytalanságok száma, azonban a **munkáltatók közel 1/4-énél (24,14%)** előfordult **valamilyen hiányosság**, az ellenőrzéssel érintett munkavállalók 26,72%-át a munkáltatója szabálytalan munkakörülmények között foglalkoztatta.

A 6. számú ábrán látható az augusztusi akcióellenőrzés feltárt szabálytalanságok megoszlása.

6. számú ábra

I. Az ellenőrzések tapasztalatai

Az ellenőrzési tapasztalatok szerint csak ritkán fordult elő, hogy nem biztosítottak védőitalt a munkavállalók számára, ugyanakkor a folyadékvesztés pótlására biztosított **ivóvíz hőmérséklete** több esetben **nem volt megfelelő**, mivel a tartós hőség miatt a hűtéséről nem tudtak megfelelően gondoskodni, amely főként a vezetékes ivóvízellátással nem rendelkező szabadterei munkahelyeken (pl. mezőgazdasági munkák, fűnyírás, parkgondozás) volt jellemző.

Az egyik leggyakoribb mulasztás továbbra is a védőital elfogyasztásához szükséges ivópohár hiánya volt, de általában – főként építési munkahelyeken – egyéni fogyasztásra, palackozott ivóvíz került kiadásra a munkavállalók számára. A munkáltatók többsége a megfelelő hőmérsékletű védőitalt az építési munkaterületeken kihelyezett konténerben elhelyezett hűtőszekrényben, vagy hűtőtáskában tárolta. A mezőgazdaságban és szennyvízcsatornák karbantartási területén azonban előfordult az a szabálytalan gyakorlat, hogy a palackozott ivóvizet a földön, porban, nem megfelelő higiénés körülmények között tárolták.

Az ellenőrzött munkáltatók a tartós hőség miatt a **munka átszervezésével** is csökkentették a munkavállalók megterhelését (pl. a munkát 06 órakor kezdték, és 11 órakor befejezték a nagy hőség miatt; a fűnyírást, a mezőgazdasági munkákat a hőhatás szempontjából kritikus időszakban – 11-15 óra között – árnyékos munkaterületen, a fák alatt végezték a dolgozók).

Azokon a munkahelyeken, ahol a levegő áramlása és a megfelelő légcseré nem volt biztosítva vagy a technológia jelentősebb hőexpozícióval járt (pl. hegesztési munkák, gépek beltéri hő kibocsátása) a klímakörnyezet kedvezőtlen hatásai fokozottan érvényesülnek. Ezekben az esetekben – különösen hőségriasztás idején – kiemelten fontos a fenti munkaszervezési intézkedések megtétele, a **hőexpozíció időtartamának csökkentése**. A júliusban történt akcióellenőrzés során ellenőrzött munkáltatók esetében még nem volt jellemző, de az augusztus hónapban tapasztalható extrém időjárási körülmények miatt azonban egyre nagyobb hangsúlyt fektettek a hőterhelés idejének minimalizálására.

Zárttéri munkahelyeken – pl. a feldolgozóiparban – a munkáltatók igyekeztek este, éjszaka, vagy a kora reggeli órákban átszellőztetni a munkatereteket, emberi tartózkodásra szolgáló helyiségeket, de a tartós hőség miatt gyakran még a pihenőhelyeken sem sikerült megfelelő hőmérsékletet biztosítani, a klímaberendezések a folyamatos működtetés miatt több esetben meghibásodtak.

Továbbra is jellemző hiányosság volt, hogy az ellenőrzött **kockázatértékelési dokumentumok nem tértek ki a hőség munkavállalókra gyakorolt kedvezőtlen hatásaira**, egészségkárosító kockázataira, illetve a balesetveszélyes helyzetek kialakulásának veszélyeire. Ezekben az esetekben általában **hiányoztak a munkavédelmi oktatási tematikából is** a hőártalmak megelőzését szolgáló ismeretek. Ezek a mulasztások – a munkáltatók 15,7%-át érintően – az összes szabálytalanság 40%-át tették ki.

Az ellenőrzést végző kormánytisztviselők ugyanakkor arról is beszámoltak, hogy egyre több munkáltató építi be a **kockázatértékelésbe és a munkavédelmi oktatási tematikába** az NGM Munkafelügyeleti Főosztály honlapján a hőségriasztás idején **közzétett tájékoztató anyagokat, közleménybe foglalt ajánlásokat** is. Az egyes munkahelyeken a munkavállalók hőterhelésének, illetve a napsugárzás káros hatásainak csökkentésére bevált jó megelőzési gyakorlatokat (főként munkaszervezési intézkedések és napárnyékolás) egymástól átveszik a munkáltatók.

Összegzés

Az akcióellenőrzések tapasztalatait összefoglalva megállapítható, hogy az ellenőrzött munkáltatók többsége felkészült a klímakörnyezet kedvezőtlen hatásainak megelőzését szolgáló intézkedésekre. A kedvező változásban az ismétlődő hőségriadók elrendelése mellett szerepe van a munkavédelmi ellenőrzéseknek, az egyre szélesebb körű tájékoztató munkának és a médiakommunikációnak is.

Az akcióellenőrzések során feltárt hiányosságok, illetve szabálytalanságok megszüntetésére az I. fokú munkavédelmi hatóság a szükséges intézkedéseket megtette.

A kormánytisztviselők az ellenőrzések során tájékoztatással is segítették a munkáltatókat, a munkavállalókat és a munkavédelmi képviselőket, amelynek, a feltárt szabálytalanságok megszüntetésére tett hatósági intézkedésekkel együtt kiemelt szerepe lehet a hőség miatt bekövetkező egészségkárosodások (pl. napszúrás, hőség) és a munkabalesetek megelőzésében.

Saját kezdeményezésű akció- vagy célvizsgálatok

A saját kezdeményezésű ellenőrzéssorozatot a megyei munkavédelmi hatóságok beépítették a 2015. évi munkatervükbe. A célvizsgálatokat minden megye elvégezte.

Tapasztalatok

Az elvégzett célvizsgálatokról szóló jelentések alapján megállapítható, hogy a megyék általában igyekeztek a megyei sajátosságok és a munkáltatók veszélyes munkafolyamatai alapján kiválasztani az ellenőrizendő területet.

A célvizsgálatok szempontrendszerait a megyei munkavédelmi hatóságok állították össze. Volt olyan munkavédelmi hatóság, amelyik a saját kezdeményezésű célvizsgálat szempontrendszerét előzetesen megküldte az NGM Munkafelügyeleti Főosztályára. A szempontrendszerekben kitértek a munkabiztonsági és a munkaegészségügyi szakterületet érintő kérdésekre is. Az elvégzett célvizsgálatokról szóló jelentéseknek több mint a felét nem küldték meg az NGM Munkafelügyeleti Főosztálynak, ezért annak megfelelő elvégzéséről és minőségéről információ nem áll rendelkezésünkre.

A munkavédelmi hatóság által lefolytatott célvizsgálatok az alábbi ágazatokat, vagy tevékenységeket érintették: mezőgazdaság; építőipar; élelmiszeripar; veszélyes, rákkeltő anyagok felhasználása; könnyűipar; gépjárműjavítás; karbantartás, hegesztési tevékenység; melegkonyhák.

A munkavédelmi hatóságok tájékoztatása alapján látható, hogy a saját hatáskörben elrendelt célvizsgálatok eredményesen zárultak. Az ellenőrzések során a célvizsgálatok fogadtatása mind a munkáltatók, mind a munkavállalók részéről pozitív volt. A munkáltatók konstruktívan álltak az ellenőrzésekhez. A munkáltatók, munkavállalók az ellenőrzések során nem mutattak ellenállást, atrocitás nem történt. A munkáltatók elfogadták az ellenőrzések során tett megállapításokat.

A vizsgálat alá vont munkáltatók nagy részénél feltárássra kerültek különböző munkavédelmi szabálytalanságok, mely indokoltá teheti a jövőben is a kiemelt ágazatoknak és a területi sajátosságoknak megfelelően a munkáltatók fokozott ellenőrzését a foglalkoztatás jogszerűségének biztosítása érdekében.

Az NGM Munkafelügyeleti Főosztálya a megküldött célvizsgálati beszámolókat áttekintette és a vizsgálattal kapcsolatos észrevételeiről az érintetteket külön tájékoztatta.

7. Társhatósági ellenőrzések

A különböző egyéb hatóságok kezdeményezésére, illetve bevonásával tartott közös ellenőrzések

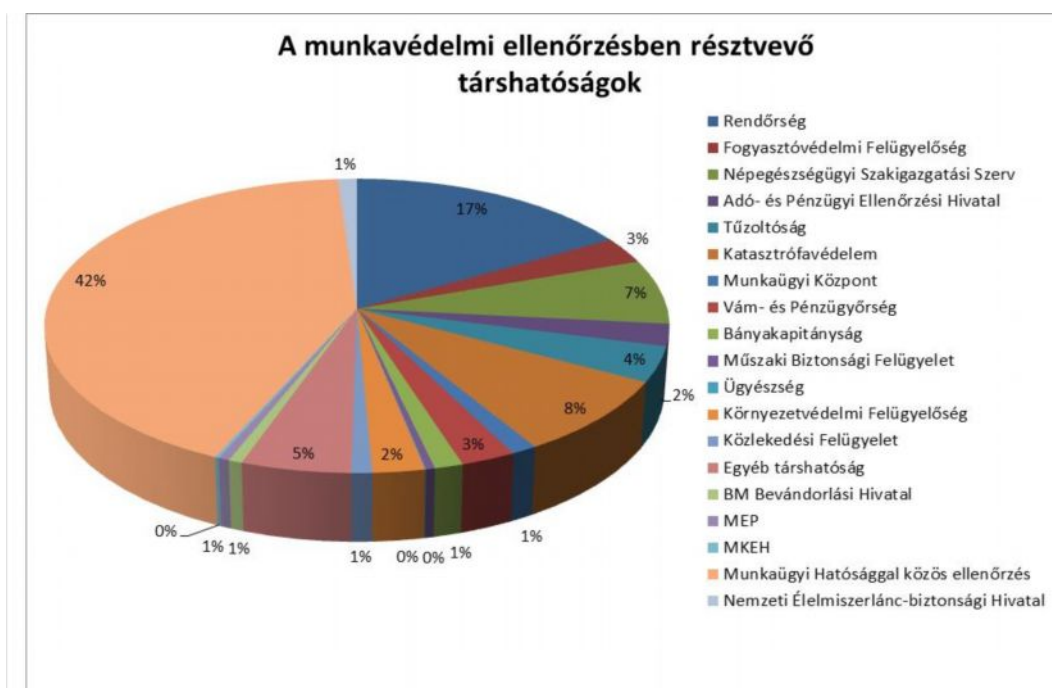
2015. évben lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.

A társhatóságok közreműködésével 2015-ben 2 193 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 1 414 ügyet jelent, az összes ellenőrzés 13,3%-át.

A társhatósági ellenőrzésre egyrészt akkor került sor, ha a helyszíni ellenőrzés jellege, irányultsága azt indokolta, illetve ha más hatóságok igényelték a munkavédelmi hatóság ellenőrzését. A legnagyobb arányban a munkaügyi hatóság vett részt a közös ellenőrzésekben. A munkaügyi hatóságot leszámítva leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre. A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségével rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszíneknél ellenőrzésénél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató meghíúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt. 2015. évben a rendőrhatalósággal közösen több mint 364 ellenőrzést folytattak le a megyei munkavédelmi hatóságok; az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi szakigazgatási szervek közreműködésével pedig összesen 329 db vizsgálatot.

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlását az 7. számú ábra szemlélteti.

7. számú ábra

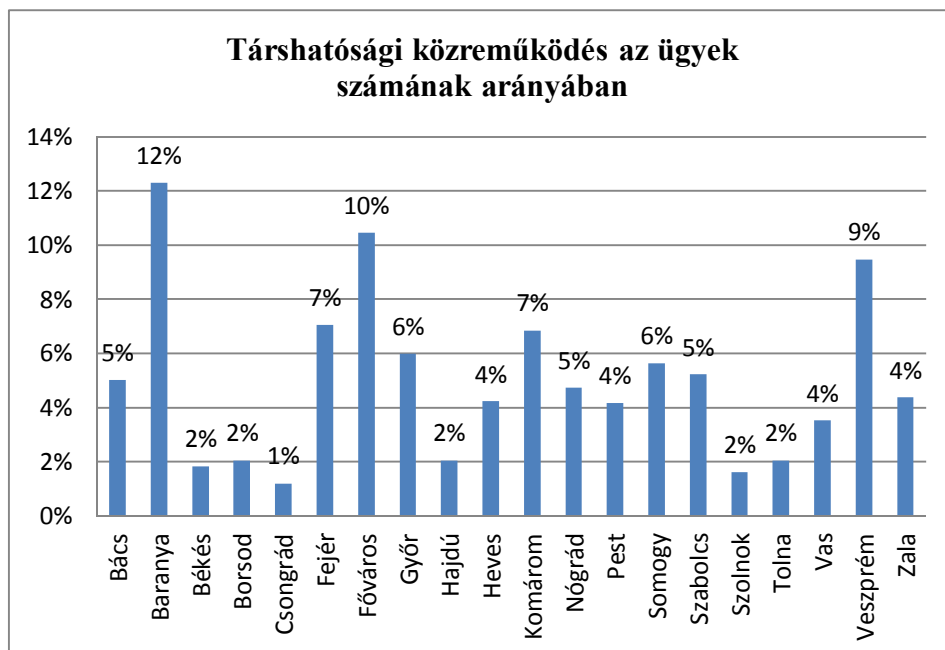

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlása 2015. évben

Megyéenként eltérő a társhatósági együttműködések intenzitása, mely több okra vezethető vissza. A kormányhivatalok által összefogott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte 2015-ben a megyei munkavédelmi hatóságok társhatósági együttműködésének alapját, melyek nyomán megyéenként különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

A társhatósági ellenőrzések megyéenkénti megoszlását a 8. számú ábra mutatja.

Társhatósági ellenőrzések megoszlása megyénként a 2015. évben

A megyei munkavédelmi hatóságok beszámolóí szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak, egymás munkáját segítve, kiegészítve jártak el az érintettek. Nehézséget egyedül az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése okozott.

Budapest, 2016. február ,, .”

Nesztinger Péter
főosztályvezető